Nevek, iskolák

„Öregbített" öt karika

Aukció és spekuláció

Ahol tavaszias, hol őszies nyárban olvasóink érdeklődése elsősorban a kulturális témák felé fordult, legalábbis ezt bizonyítja a sok ilyen tárgyú levél. Hellyel-közzel sportról is van szó, mint az alábbiakból ugyancsak kiderül.

„A Magyarország 1980/25. számában a Nyugat újrakiadásával kapcsolatban azt írják, hogy »Turcsányi Elek neve nem szerepel a Szerzői Jogvédő Hivatal nyilvántartásában, s így gyakorlatilag ismeretlen«. Turcsányi Elek nagybátyám volt. Neve szerepel a Magyar Életrajzi Lexikonban (II. kötet 915. oldal) és a Magyar Irodalmi Lexikonban (III. kötet 429. oldal). Az ott felsorolt irodalmon kívül megemlékezik róla Bóka László máshelyütt is (Válogatott tanulmányok, 1076—1077 oldal), s megjelent egyszer egy hosszú megemlékezés a Népszabadságban is."

DR. KARÁCSONYI BÉLA, KÖNYVTÁRIGAZGATÓ, SZEGED

„Szeretném, ha végre szó lenne az idei magyar érettségikről. A rádió olvasta be a tételeket, ezért a diákok nem kaptak nyomtatott vagy stencilezett szöveget a novella- és verselemzéshez. Szöveggyűjteményt kellett az érettségire vinniük, méghozzá olyat, amelyikben nincs kézírásos jegyzet, tehát mindenkinek újat kellett beszereznie. Budapesten viszont nem lehetett kapni II., III., és IV. Szöveggyűjteményt. Egyébként a Szöveggyűjteményben is akadt néhány, az érettségizőket megzavaró hiba. Így például az, hogy az egyik elemzésre feladott vers, Radnóti: Levél a hitveshez nyolcsoros strófákból áll, de a könyvben két szakaszt egybe szedtek, s így az öt nyolcsoros helyett egy 16 soros és három 8 soros versszakkal találkoztak az érettségizők, Volt, aki jelentőséget tulajdonított ennek csakúgy, mint a kézirattól eltérően beleszedett névelőnek. A rendelkezések értelmében a felügyelő tanár nem figyelmeztethette mindezekre az érettségizőket."

NAGY PÉTER TIBOR, BUDAPEST

„Lapjuk 1980/23. számában, a »Harminckét éve« című cikkben meghökkenéssel olvastam, hogy egy ifjúsági előadáson műsor közben le kellett engedni a függönyt, és Sinkovits Imre, a címszereplő volt kénytelen kioktatni a rendbontókat. Az ifjúsági előadások részvevői nyilván többségükben középiskolások. Jómagam a húszas években jártam középiskolába. Akkor Majorné Papp Mariska szervezett ifjúsági előadásokat a Nemzeti Színházban. Az előadások alatt soha egyetlen hangos közbeszólás sem volt. Pedig akkor sem vígjátékokat vagy kabarét mutattak be, hanem kizárólag klasszikusokat. Az előadásokon az osztályfőnök és a magyar tanár is közöttünk ült, még suttogni sem mertünk, nemhogy hangoskodni. Voltak akkor is olyanok, akiket untattak a drámák, talán szép csendesen szunyókáltak közben, de megszólalni nem lehetett. Az ifjúsági előadásokon előforduló rendbontások megelőzése érdekében javaslom, hogy vagy szüntessék meg ezeket, vagy valóban ott üljön most is az osztályfőnök és egy tanár a diákok között. Ha ennek ellenére mégis sor kerülne rendbontásra, akkor sürgős intézkedéseket kell tenni a tanári tekintély helyreállítására."

FONYÓDI LAJOS, BUDAPEST

„A Magyarország 1980/24. számában megjelent »Vizsgaláz« című cikk szerzőjével egyetértek, de szeretnék néhány megjegyzést fűzni írásához. Van némi budapesti iskolai tapasztalatom az elemitől a jogi és filozófiai tanulmányokig. Ennek birtokában állítom, hogy az elemi oktatás a legdöntőbb, a nyíladozó értelem befolyásolható a legjobban. A gimnázium részben lazább, részben szigorúbb, mint abban az időben volt, amikor én jártam oda, a harmincas évek végén, a negyvenesek elején. A humán vonatkozások álltak akkor előtérben, de aki akart, akkor is kaphatott technikai szakképzést a fizika oktatás keretében. Általában a kevésbé sokkoló tanároktól inkább meg lehetett tanulni szakanyagukat. Kivétel volt Navratil Ákos professzor, aki minden tanártársánál szigorúbb volt."

DR. KRATKY TAMÁS, BUDAPEST

IFJÚ HORGÁSZ A VELENCEI-TAVON

Rendben van, hogy a déli part végig strand

„Az 1980/24. számban »Árverés-krónika« címmel megjelent cikkük kapcsán érdemes rámutatni arra, hogy az aukciók itthon és külföldön egyaránt bizonyos mértékig a spekulációt szolgálják. Ugyanakkor mégis ez a műkincsek nyilvános forgalmának és így közgyűjteménybe jutásának formája is. Ma az egy évvel ezelőtt vásárolt festményért az akkori vételárnak többszörösét is megkapja a tulajdonos. Az 1979. decemberi aukción egy Vasarely-lapért 44 000 forintot fizettek. Ez része volt a »Hommage à Bartók« című mappának, amelyben 32 itthon és Franciaországban élő magyar művész egy-egy számozott és aláírt grafikája volt. A mappák többsége közgyűjteményekbe került, a többit pedig mappánként 15 000 forintért adták el. Nem volt tehát rossz befektetés annak, aki annak idején megvette."

DR. DEL MEDICO IMRE, BUDAPEST

„A Magyarország 1980/23. számában megjelent »Kopog a telex« című cikkhez kívánok kiegészítést fűzni. A szerző megfeledkezett az Ács községben 1873-ban született és az USA-ban 1950-ben meghalt Gáti Béláról, aki hosszú élete során számos új műszaki megoldást dolgozott ki a híradástechnika számára. Tizenöt évig volt a Postakísérleti Állomás igazgatója, itt ért el nemzetközileg is elismert eredményeket a gyengeáramú kutatásokban. Úttörő jelentőségű módszert dolgozott ki a gyors távírásra. Az ABC hangjait elsőnek Gáti fényképezte le. Már 1927-ben foglalkozott a fakszimile-géptávíró gondolatával és az elektromos távolbalátással. A géptávíróról szólva meg kell említenünk Pollák Antalt (1865—1943), a világ máig leggyorsabb géptávírójának felfedezőjét. Ő egyébként szentesi gabonakereskedő volt, és csak napi munkáján kívül, amúgy hobbyból foglalkozott híradástechnikával. Az ő és Virág József betűíró gyorstávírója már 1899-ben percenként háromezer jelet továbbított. A két zseniális magyar feltaláló előbb az osztrákoknál, majd a világ minden táján is osztatlan sikert aratott."

DR. BÁTYAI JENŐ, SZEGED

„Régen töröm már a fejemet azon, hogy miért nem kapja meg a neki kijáró megbecsülést hazánkban Lehár Ferenc. Nemrégiben a televízió egyik híradójában láthattuk, hogy Lehár szobrát impozáns keretek között leplezték le a szlovákiai Komáromban. Bécsben és Bad Ischlben már korábban utcát neveztek el róla. Ezek után kérdéses, hogy osztrák, csehszlovák vagy netán magyar zeneszerző volt-e? Úgy gondolom, itthon is kellene szobrot emelni neki, utcát elnevezni róla, mint ahogy utcája és emléktáblája van Budapesten Kálmán Imrének is."

HEGYI PÁL, BUDAPEST

„Az 1980/26. számban közölt »Párhuzamos életrajzok« című cikk egy-két megállapítására szeretnék visszatérni. Az első újkori »ötkarikás« olimpiai játékokra nem kerülhetett sor 1896-ban, mert az öt karikát 1920-ban használták először. Brundage, a NOB volt elnöke az 1912-es olimpián a cikkben említett tízpróbázás mellett az ötpróbázásban is indult, és ott az 5. helyezést szerezte meg. Dr. Mező Ferenc (aki nekem 40 évvel ezelőtt tanárom volt a Berzsenyi gimnáziumban) olimpiai aranyérmes munkájának címe helyesen »Az olympiai játékok története«. Ez az ókori játékokról szól. Egy dedikált példányát nagy szeretettel őrzöm."

DR. NAGY ZOLTÁN, BUDAPEST

„Kinek érdeke, hogy a Velencei-tóban ne fogjanak a horgászok halat? Sokszor elhangzott már különböző helyeken, hogy a hazai lakosság kevés halat fogyaszt. A megoldás pedig csupán az lenne, hogy tartsák tiszteletben a Minisztertanács rendeletét, amely szerint a vizek partjait mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni. Ezzel szemben a Velencei-tavat sok millió forintos költséggel szinte újjávarázsolják, csak a horgászoknak nem jut rajta hely. Az teljesen rendben van, hogy a déli part végig strand, és ott nem lehet horgászni. Az északi parton építettek egy három kilométer hosszú evezős pályát, mintegy 40—50 fiatal számára. Ez is kell, de érthetetlen, hogy miért nem a bóják közötti kijelölt pályán eveznek, miért a part közvetlen közelében. A Velence-tavi Intéző Bizottság és a Fejér megyei Tanács V. B. olyan rendeletet hozott, amelynek értelmében csak este 8-tól 10-ig és reggel 5-től 8-ig lehet itt horgászni. Mindössze arra volna szükség, hogy a part és az első bójasor közötti részt hagyják meg az evezősök a horgászoknak. Így nem zavarnánk egymást, s mindehhez csak egy kis jóindulat kellene."

SER JÓZSEF, BUDAPEST

„Nem értem, hogy kedves olvasótársam, a miskolci Handa Imréné miért háborog a Magyarország 1980/22. számában az új Örs vezér téri bevásárlóközpont elnevezése miatt. Úgy látszik, ő még nem szokott hozzá az idétlen, esetenként nevetséges elnevezésekhez. A Sugár bevásárlóközpont neve mégis kevésbé bosszantó, mint például a Budapesti Csokoládégyár BUCSOK csokoládéjáé, mert ez utóbbit mindenki a mocsokkal asszociálta. Amikor a szövetkezeti nagyáruháznak nevet kerestek, a pályázat feltétele az volt, hogy három szótagnál nem hosszabb, külföldiek számára is könnyen megjegyezhető legyen, és a tevékenységre is utaljon. A Skála az értelmező szótár szerint: »1. fokozatokat feltüntető táblázat; 2. zene, hangsor, hanglétra; 3. műsz. fokbeosztás, lépték mérőműszereken; 4. árnyalati gazdagság.« Újabb szenzáció a Lampart Zománcipari Művek új gáztűzhelyének elnevezésére kiírt pályázat eredménye. A »szakértő« zsüri 20 000 név közül a »GÁ-LA« nevet választotta ki. Ez aztán telitalálat."

BENEDEK IMRE, BUDAPEST

„Az 1980/17. számban közöltek egy karikatúrát: három tiltakozó tehenet húz egy negyedik a karámba. A cím »Az NSZK a legbiztosabb igavonó«. A rajz alá ennyi került: »Kép szöveg nélkül«. Mivel nem minden olvasójuk tud németül, célszerű lett volna a karikatúrán szereplő német szavakat lefordítani, vagy megfelelő aláírással ellátni az egészet."

SCHMIDT LÁSZLÓ, BUDAPEST